

alaprajz

Finta és WGA

Hajza Schneller ellen?

Patak partján

Felelősség, kritika, tizenöt év

Skót nagyvonalúság

Led, magnetron, katódporlasztás

Finomátváltozások
(transzformációk)

2

12. évfolyam
2005. március-április
Ára: 745 Ft
HU ISSN 1417-6939

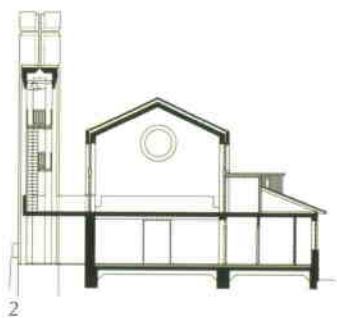

Patak partján

Szentendre, evangélikus gyülekezeti központ

A szerb ortodox és római katolikus templomairól méltán híres Szentendre újabb szakrális épülettel gazdagodott. Az evangélikus templommal egybeépült harangtorony, gyülekezeti terem, lelkészlakás együttes a Bükkös-patak partján hozott létre új közösségi tereket.

1. A campanile vertikális eleme
scarpai cizelláltságú
2. Déli homlokzat a vasbeton
toronnyal
3. Kiegyensúlyozott tömegarányok,
érzékeny téri szituáció-értelmezés
4. A modern kapu a patak partján
5. Földszinti alaprajz

Vukoszávljev Zorán PhD

A Budát északi irányba elhagyó főút a budai, majd pilisi hegyek lábánál továbbhaladva a Duna-ág mentén eléri a Dunakanyar előtti utolsó nagy települést, Szentendrét. A XVII. század végén újratelepített kisvárosnak földrajzi helyzetéből adódóan jelentős kereskedelmi rangja volt, mely hírnevet szorgos iparosainak termékei és gazdáinak jó borai csak növelték. A főváros vonzáskörzetében önálló miliőt teremtő, kultúránk sokszínűségét bemutató kisváros új templommal gazdagodott 2004. államalapítási ünnepén.

A szerb ortodox és római katolikus templomairól méltán híres mediterrán hangulatú település utcáin sétálva sajátos világ tárul fel számunkra. A Dunával párhuzamosan futó főutcákat sikátorok kötik össze, a főtér feletti dombra lépcsők kapaszkodnak fel, a kesze-kusza utcarendszer kis terekben találkozási pontokat alkot. A hosszanti települést hegyekről lezúduló, Duna felé igyekvő patakok metszik át merőlegesen, melyek mentén a sűrű városszövet felnyílik. A néha csak csörgedező, máskor azonban hangos robajú, gyors járású vízfolyások öntörvényű határfületeket rekesztenek le maguk mellett. A beépíthetlenségükkel szabadon hagyott természeti zónák felszakítják az épített struktúrát.

A Bükkös-patak partjára telepődő kis evangélikus templom a helyzeti energiát használja fel: a patak széles medre rálátást enged az épületegyüttesre. A belváros felőli oldal hídfőjén álló nyeregtetős, hagyományos házformát felvevő templom oltárterével fordul a városi élet felé. A kőből rakott épülettömeg zárt-sága meghitt hangulatú terecskét formál a hídon át érkezők

számára. A patakpartra záróan, a platánfák árnyékába húzódik vissza a telek bejáratát képező, modern szellemiségben szerkesztett, mives kovácsoltvas kapu. Az elzárkózó belső világ csak a keresésre időt szánó emberek számára nyílik fel: a templom mellett a patakparti keskeny sávon elhaladva, a vertikális elemként integrált harang-campanile kapuzatán átjutva lehet belépni egy kis udvarocskára, ahonnan a szakrális tér is nyílik. Az épületrészekkel (templom, hivatal és lelkészlakás) három oldalról zárt átrium a patak felől nyitott – a víz és a túlsó part látványa a szabadtéri közösségi hely hangulatát gazdagítja. A sűrű városszövetben amúgy is rangja van a belső kerteknek, melyek fél-enteriőrként szolgálnak. Itt nemcsak a templom előterét képezi a forgalomtól elzártabb belső térrész, hanem erre nyílnak a lelkészlakás egyes helyiségei és a gyülekezői térrészek közlekedője.

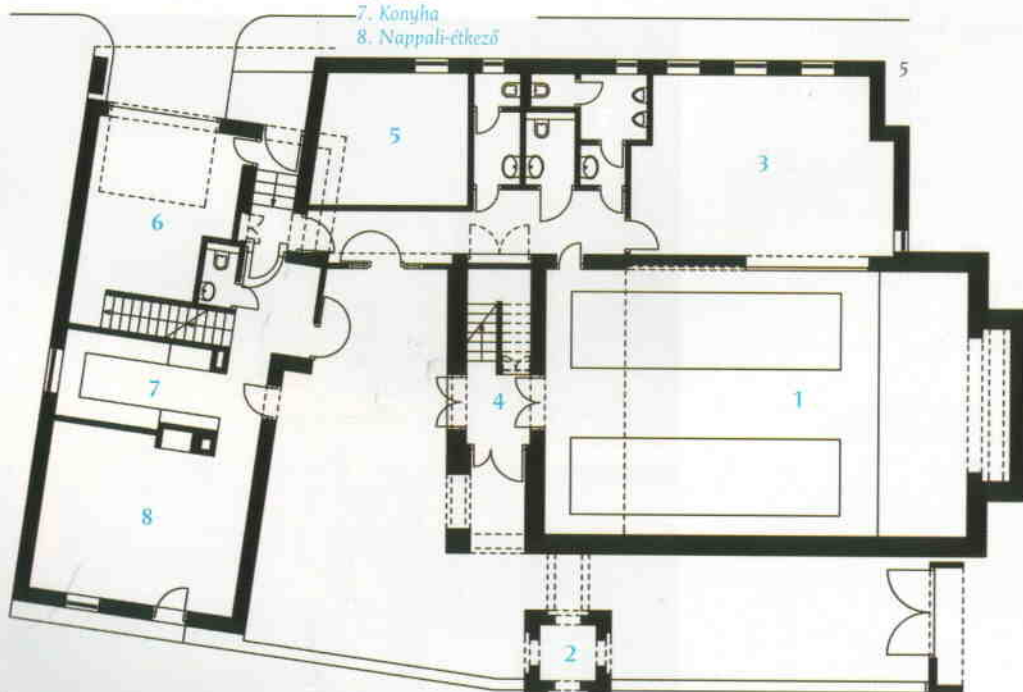

3

4

1. Templomtér
2. Torony
3. Gyülekezői terem
4. Szélfogó
5. Iroda
6. Garázs
7. Konyha
8. Nappali-étkező

5

1. A templombelső sejtelmes, üde kékje
 2. A pasztózus fények kiemelik a filigrán kereszt finom rusztikusságát

1

A szervezés sajátossága, hogy a templomba igyekvők és távozók közvetlen vizuális kapcsolatba kerülnek a lelkészlakás életterei-vel. A nyitottság és szabad kontaktus sajátosan evangélikus fel-fogása a szolgálatnak: a lelkész életével példát mutat, családja a közösség aktivitásaiban rangos szerepet kap. Az intimitást nagyméretű, szépen szerkesztett fa zsalutáblák biztosítják. A téregységek összekapcsolására szolgáló udvar egyszerre a diver-

zitás helyszíne is. Az együttes legrangosabb eleme, a templom tömege rusztikusan rakott kőburkolatával tűnik ki. A harangtorony kőlapjai esztétikai precizításra való törekvést mutatnak a nyersen hagyott vasbeton szerkezeten. A szakrális elemeknek alárendelődnek a lelkészlakás és hivatal vakolt épülettömegei, melyek eggyé formálódva, de mégis cizelláltan karolják át a város felől a templomot. A karakterváltás az utcai oldalon

még szembetűnőbb, ahol a kiegészítő épületrészek magas műkő lábazatot kapnak, míg a templomtömeg lábazat nélkül szerkesztett, egy anyag felületfolytonosságából formált falakkal megépített. A tetőfelületek pedig aláhúzzák a különbözőség szándékát: a templom alacsony hajlásszögű tetőformája nemesen metszett, a további részek cseréptetője hagyományosan artikulált. A város felé nyitás egy szolgálati bejáratot is eredményezett, a patakkal rézsűsen futó utcából nyílóan, ahol a garázs, lelkészlakás és a hivatal, valamint azon túl a gyülekezeti terem is megközelíthető az ünnepélyes feltárást biztosító udvar érintése nélkül.

A helyszínrajzi szűk téri adottságok legrangosabb pontján áll tehát a kicsiny teret magába fogadó templom. A gyülekezet lélekszámahoz jól alkalmazkodó méretű szakrális tér kék velencei-stukkó-vakolatot kapott. A gondosan felrakott-eldolgozott rétegek selymes fényben csillogó felülete magasztos lelkiséggel telíti meg a teret. A nyeregteretős vasbeton mennyezet azonos festése egységessé teszi a falat a térfedéssel. A kék felületekbe a

Építész: Kocsis József

Építész munkatársak:
 Kocsis Barnabás, Kocsis Gáspár,
 Kutasi Attila

Belsőépítész:
 Kocsis Barnabás, Kocsis Gáspár
 Statikus: Mózes László

Gépészet: Dobai István

Kivitelező: SASABAU Kft.

Fő-építésvezető: Ipacs István

Építető: Rosa Lutheri Alapítvány

Fotó: Kocsis Gáspár,
 London Katalin (belső
 felvételek)

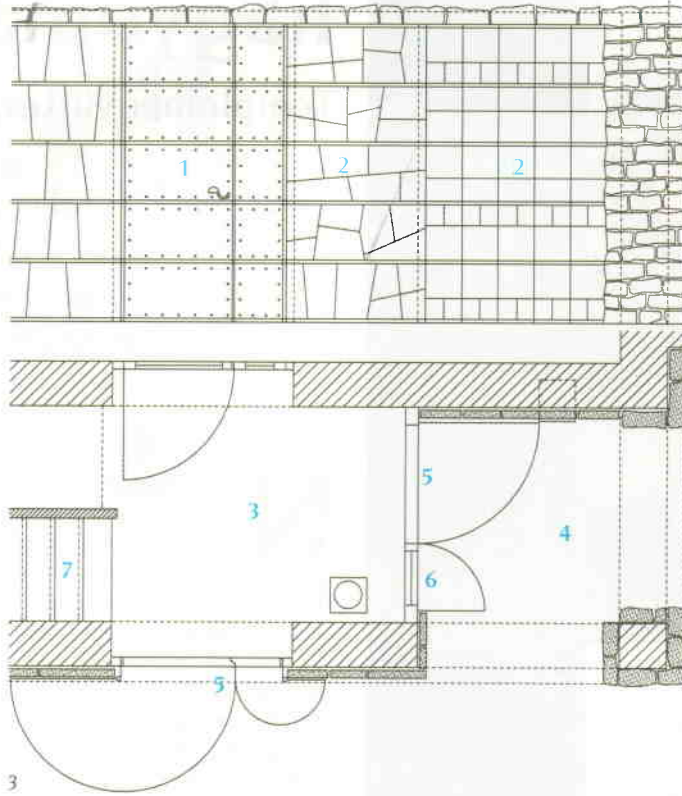
2

1. Bronzlemez burkolat
2. Kőburkolat
3. Szélfogó
4. Kapualj
5. Tömör szárny bronzburkolattal
6. Üvegezett szárny
7. Vörösfenyő burkolat

bútorok barnája és a bejárat oromzat körablakának színes képi világa metsz bele. A templomter oldal falát nagyméretű eltolható faajtó alkotja, mely a szomszédos gyülekezeti terem téri bekapcsolására ad lehetőséget. Az oltártér kubuszt formáló, ki-mozduló hátfala felülvilágítót kap: a kívül zömök tömegelem bent sejtelmesen világító tértest. A meglepő hatást csak felerősíti, hogy a külsőben a kőburkolatba metszett, kereszt formájú mélyedés nem ablak valójában, azonban vele azonos arányú kereszt található a belsőben, hasonló pozícióban.

Az oltárasztal, szószék és padok (az ifjabb Kocsis generáció tervei szerint megvalósuló) iparművész famunkái, a textíliák finom kidolgozottsága és az oltárfalon lebegni tűnő filigrán öntöttvas kereszt egy közösség mély hitéről, alkotó szándékáról szól a szentendrei kis patak partján.

3-4. A templombejárat kőburkolatai terven és a valóságban

5. A patakpartra szervezett telepítésben az elemek egy fél-enteriőr belső udvarra nyílnak

